

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/9/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8111201843
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8111201843.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Marianny Hirkovej v sporovej veci žalobcov: 1/ A. B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom D. XXXX/XX, XXX XX E., 2/ A. F. C., nar. XX.X.XXXX, bytom G. XXXX/XX, XXX XX F., 3/ A. H. C., nar. XX.X.XXXX, bytom I. J. XXXX/XX, XXX X K., všetkých zastúpených: JUDr. Kišelač, s.r.o., so sídlom v Weberova 8, 080 01 Prešov, IČO: 53 916 425, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, so sídlom Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 00156621, o zaplatenie 77.502,84 eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 12C/20/2011-433 z 15.12.2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 12C/20/2011-618 z 23.9.2020, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch o úrokoch z omeškania vo vzťahu ku každému zo žalobcov z istiny 25.834,28 eur vo výške 9 % za obdobie od 29.10.2012 do zaplatenia.

V prevyšujúcej časti, t.j. za obdobie od 25.1.2011 do 29.10.2012 vo výrokoch o úrokoch z omeškania vo vzťahu ku každému zo žalobcov mení rozsudok tak, že v tejto časti žalobu zamietá.

Žalobcovia majú nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 85,80 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť každému zo žalobcov 25.834,28 eur istiny s 9 % úrokom z omeškania od 25.1.2011 do zaplatenia, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcom náhradu trov konania v sume 9.173,98 eur na účet ich právneho zástupcu, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Vychádzal zo zistenia, že je potrebné poukázať na rozdielnosť právnej úpravy spočívajúcej v tom, že aplikácia ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., ktorý podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávneho úradného postupu v podobe prietahov v konaní, nie je možné aplikovať na právne vzťahy, pri ktorých malo dôjsť k zodpovednostnému vzťahu medzi účastníkmi konania pred účinnosťou tohto zákonného ustanovenia (§ 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.), pretože by išlo o retroaktivitu pri aplikácii právneho predpisu. Toto ustanovenie zákona č. 514/2003 Z. z. bolo zavedené do tohto zákona zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 1.1.2013, preto je toto zákonné ustanovenie priamo aplikovateľné len na zodpovednostné právne vzťahy upravené zákonom č. 514/2003 Z. z. len tie, ktoré vznikli od 1.1.2013. V danej právnej veci predmetom sporu sú právne vzťahy, ktoré vznikli práve do 1.1.2013 samotná žaloba v danej právnej veci bola podaná na súde dňa 25.1.2011.

3. V tejto súvislosti treba poukázať aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky ktoré je aplikovateľné aj v danej právnej veci zo dňa 21.6.2000 sp. zn. 25Cdo/1154/2000, v zmysle ktorého podľa zákona č. 82/1998 Zb. (čo obdobný zákon platný na území Českej republiky o zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom) nemožno postupovať v prípade uplatňovania nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym výkonom úradnej moci, ktorá vznikla pred jeho účinnosťou (absolútny zákaz pravej i nepravej retroaktivity). Zákon č. 82/1998 Sb. rieši len tie právne vzťahy, ktoré nastali až po jeho účinnosti, a použije sa len na náhradu tých škôd, ktoré vznikli na základe nezákonného rozhodnutia, ktoré bolo vydané po 15.5.1998. Právne vzťahy pred týmto dátumom upravoval zákon č. 58/1969 Zb.

4. V danej právnej veci až zákonom č. 312/2012 s účinnosťou od 1.1.2013 sa v § 9 za odsek 1 vložili nové odseky 2 a 3, ktoré znejú:

„(2) Pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prieťahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

(3) Pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prieťahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia žiadosti o preskúmanie postupu vyšetrovateľa Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy prokurátorom.“ a dovtedajší odsek 2 sa označil ako odsek 4.

5. Z uvedených dôvodov zákon podmienku, že zatiaľ nebolo ani konštatované žiadne porušenie právnej povinnosti správnym orgánom právoplatným rozhodnutím iného správneho orgánu, nevyžadoval pre úspešné uplatnenie náhrady škody za nesprávny úradný postup.

6. Z predložených listinných dôkazov mal súd preukázané, že žiadosťou zo dňa 23.12.1992 evidovanou na bývalom Pozemkovom úrade v F. pod č. XXXX/XXXX uplatnili nárok na vydanie nehnuteľnosti zapísanej v pozemkovoknižnej vložke č. XXX ako parcely mpč. XXX, nachádzajúcej sa v k. ú. B. vo výmere 1701 m² po pôvodných vlastníkoch L. C., J. M. v podiele 1/2 a L. C., J. G. v podiele 1/2. Predmetná parcela prešla do vlastníctva Československého štátu - Ústav geodézie a kartografie F., na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 20.10.1966. Oprávnené osoby svoj nárok odôvodnili tým, že predmetná parcela bola vykúpená na základe kúpnej zmluvy zo dňa 20.10.1966 uzavretej v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok na výstavbu slobodárne a internátu pre Krajský ústav geodézie a kartografie v F., pod nátlakom štátnych orgánov a ich nespĺnených sľubov boli právne predchodkyne žalobcov donútené podpísať kúpnu zmluvu dodatočne po predchádzajúcom zabratí pozemku.

7. Rozhodnutím Okresného úradu v Prešove, odboru pozemkového, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva č. k. N. XXXX/XXX-X/XX zo dňa 27.1.2000 bol uplatnený reštitučný nárok zamietnutý. Po podaní návrhu o preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia žalobcami Krajský súd v Prešove uvedené správne rozhodnutie preskúmal a rozsudkom č. k. 2S/16/2000-13 zo dňa 10.4.2001 zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie. Okresný úrad v Prešove, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva vydal opäť nové rozhodnutie č. k. N. XXXX/XXX - X/XX zo dňa 6.10.2001, ktorým žalobcom 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu za predmetnú záhradu v náhradnom pozemku o výmere 851 m², t. j. len v časti uplatneného nároku. Žalobcami došlo k opätovnému podaniu návrhu o preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia na Krajský súd v Prešove, ktorý napadnuté rozhodnutie preskúmal a opätovne zrušil rozsudkom č. k. 4Sp/14/04-11 zo dňa 27.4.2005, právoplatným 6.7.2005, súčasne vrátil veci na ďalšie konanie Obvodnému pozemkovému úradu. Uvedené rozhodnutie bolo doručené Obvodnému pozemkovému úradu Prešov dňa 23.5.2005. Pričom správny spis, ktorý bol pripojený k príslušnému súdному spisu bol vrátený dňa 26.7.2005.

8. Obvodný pozemkový úrad Prešov rozhodnutím č.j. N. XXXX/XXX-X/XX zo dňa 28.2.2008 rozhodol, že oprávnené osoby - žalobcovia spĺňajú podmienky ustanovenia § 6 ods. 1 písm. k) zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej len zákon č. 229/1991 Zb.), v dôsledku kúpnej zmluvy uzavretej v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok.

9. Oprávneným osobám sa podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 229/1991 Zb. nevydáva nehnuteľnosť zapísaná v pozemkovoknižnej vložke č. XXX, k. ú. B. - parcela č. XXX o výmere 1701 m², druh pozemku záhrada v intraviláne. Oprávneným osobám sa podľa ustanovenia § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. prevedú bezodplatne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a kvalite, ako boli pôvodné pozemky, a to pokiaľ možno v tej istej obci, v ktorej sa nachádza prevažná časť pôvodných pozemkov, pokiaľ s tým oprávnené osoby súhlasia. Náhradný pozemok sa na oprávnenú osobu prevedie, ak jej bol rozhodnutím priznaný nárok na náhradu za pozemky alebo za spoluvlastnícky podiel k pozemkom, ak výška takéhoto nároku predstavuje výmeru nad 400 m², a ak nárok v peniazoch je väčší ako 5.000,- Sk. Ak oprávnená osoba nespĺňa podmienky pre priznanie nároku na náhradu za pozemky, náhrada za pozemky sa poskytne v peniazoch. Podľa ustanovenia § 16 ods. 3 cit. zákona oprávnená osoba vyzve Slovenský pozemkový fond na vydanie náhrady. Lehota na vydanie náhrady končí uplynutím troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, inak právo oprávnenej osoby na náhradu zaniká. Obvodný pozemkový úrad Prešov súčasne určil, že podľa ustanovenia § 6 ods. 4 zákona č. 229/1991 Zb. v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia sú oprávnené osoby povinné zaplatiť štátu kúpnu sumu, a to každý z oprávnených osôb po 4,25 eur.

10. Proti rozhodnutiu Obvodného pozemkového úradu Prešov podali žalobcovia návrh na preskúmanie rozhodnutia a postupu Obvodného pozemkového úradu Prešov č.j. N. XXXX/XXX-X/XX zo dňa 28.2.2008.

11. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 2Sp/36/2008-10 zo dňa 3.10.2008 návrh na preskúmanie zamietol a potvrdil rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu Prešov č.j. N. XXXX/XXX-X/XX zo dňa 28.2.2008.

12. Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2Sp/36/2008-10 zo dňa 3.10.2008 podal žalobca 3/ odvolanie s odôvodnením, že Obvodný pozemkový úrad Prešov nedodrжал lehotu na vydanie rozhodnutia podľa ustanovenia § 49 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) a žiadal, aby boli oprávneným osobám do ich vlastníctva bezodplatne prevedené iné pozemky podľa zákona č. 229/1991 Zb. platného a účinného v čase pred 1.1.2008. O podanom odvolaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím 1Sžo/54/2009 rozsudkom zo dňa 22.9.2009 tak, že potvrdil rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 3.10.2008. Vo svojom odvolaní poukázal na to že nebolo možné prihliadnuť pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia, že správny orgán nedodrжал základné pravidlá uvedené v § 3 ods. 3 a 4 Správneho poriadku a nerozhodol v lehote podľa § 49 Správneho poriadku poukázal však na to, že treba súhlasiť s tvrdením navrhovateľa, že v danej veci správny orgán nerozhodol v zákonom stanovenej lehote v zmysle § 49 Správneho poriadku, podľa názoru odvolacieho súdu však táto skutočnosť nemala za následok nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia.

13. Žalobcovia sa v priebehu konania vo veci vyjadrili k vznesenej námietke res iudicata žalovaným. Poukázali na tú skutočnosť, že v predmetnom súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov ide o žalobcami uplatnený nárok zo zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci, a to Obv. poz. úradom v Prešove pri výkone verejnej moci, pričom súdne konania vedené na Krajskom súde v Prešove a NS SR boli konaniami súdov v správnom súdnictve, ktorých predmet je upravený v piatej časti zákon č. 99/1963 Zb. O.s.p., ani v jednom z nich nebolo rozhodované súdmi o náhrade škody uplatnenej účastníkmi na strane žalobcov voči štátu. Predmetný nárok nebol predmetom návrhu na začatie konania, ani predmetom následného prvostupňového, či druhostupňového konania, nie je teda daná ani prekážka res iudicata.

14. Čo sa týka námietky nedostatku príčinnej súvislosti medzi vzniknutou škodou a nesprávnym úradným postupom Obv. poz. úradu v Prešove a dostatku pasívnej legitímácie žalovaného, tu žalobcovia poukázali na to, že je nesporné, že od 24.6.1991 do 31.12.2007 zakotvoval § 11 ods. 2 zákon č. 229/1991 Zb. povinnosť oprávnenej osobe previesť bezodplatne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu

v primeranej výmere, a kvalite, ako boli pôvodné pozemky, a to pokiaľ možno v tej istej obci, v ktorej sa nachádza prevažná časť pôvodných pozemkov, to všetko bez ohľadu na výmeru takéhoto nároku a bez ohľadu na výšku nároku v peniazoch za tento pozemok. Od 1.1.2008 došlo pri bezodplatnom prevode pozemkov vo vlastníctve štátu oprávneným osobám, podľa ustanovenia § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. k zákonnému podmieneniu uvedenej povinnosti, a to tak, že náhradný pozemok za nezmenených kvalitatívnych a kvantitatívnych charakteristík ako za čas do 31.12.2007 sa bezodplatne prevedie na oprávnenú osobu, len ak bol rozhodnutím priznaný nárok na náhradu pozemku alebo spoluvlastnícky podiel k pozemkom ktorého výška predstavuje výmeru nad 400 m² a, ak nárok v peniazoch je väčší ako 5.000,- Sk. Z uvedeného dôvodu snaha žalovaného „preniesť“ zodpovednosť na SPF pre nevydanie náhradných pozemkov, či finančnej náhrady, neobstojí.

15. Následne žalobcovia argumentovali a aj preukázali, že sa obrátili zmysle § 11 zákona č. 229/1991 Zb. o bezodplatné prevedenie iných pozemkov vo vlastníctve štátu na SPF pri podávaní uvedenej žiadosti o reštitučné plnenie, t. j. o pridelenie náhradného pozemku, vychádzali z rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Prešov, SPF regionálny odbor, odpoveďou zo dňa 24.1.2011 na predmetnú žiadosť odpovedal tým, že výška podielu nespĺňa ustanovenia § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. nie možné plniť, ešte vždy nárok oprávnených osôb formou pridelenia náhradného pozemku. Žiadosťou o vyjadrenie stanoviska bol dotazovaný regionálny odbor Prešov SPF, ďalšou žiadosťou zo dňa 13.2.2012, ktorý odpovedal na otázku, že vydával oprávneným osobám náhradné pozemky v rámci reštitúcií podľa zákona č. 229/1991 Zb. v období od 6.7.2005 do 31.12.2007 a v danom období náhradné pozemky k dispozícii pre uvedený účel boli, na otázku v akej výmere by bol vydaný v období od 6.7.2005 do 31.12.2007 SPF povinný bezodplatne previesť do vlastníctva oprávnenej osoby náhradný pozemok v prípade riešenia náhrady za nevydaný pozemok v k. ú. B. SPF odpovedal, že vzhľadom k tomu, že sa jednalo pozemok ku kultúre - záhrada a nachádzal sa v intraviláne obce F., jeho cena podľa vyhl. č. 289/1990 Zb. je 100,- Sk /m², väčšinu náhradných pozemkov v k. ú. F. O. B. regionálny odbor Slovenského pozemkového fondu Prešov v rámci riešenia reštitučných náhrad ponúkal za cenu 100,- Sk/m², výmera náhradného pozemku v k. ú. B. a k. ú. F. by bola 1701 m² v pomere 1:1, ak by bolo o nároku právoplatne rozhodnuté v období do 31.12.2007. Na základe toho jednoznačne vyplýva príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v porušení zákonnej povinnosti Obv. poz. úradu Prešove rozhodnúť v lehote podľa § 49 Správneho poriadku a vznikom škody u žalobcov ako oprávnených osôb. Bez porušenia týchto povinností výsledkom uvedeného, by muselo byť nadobudnutie výlučného vlastníctva každého zo žalobcov k náhradnému pozemku v intraviláne obce F. o výmere 318,93 m². Všetky pozemky v intraviláne obce F. majú určenú cenu podľa použitia vyhlášky č. 289/1992 Zb. účinné k 24.6.1991 100,- Sk/m². Cena náhradného pozemku nadobudnutého pri bezodplatnom prevode do vlastníctva kdekoľvek v intraviláne obce F. predstavuje však trhovú hodnotu za 1 m² tak, ako to určil znalec A. J. G..

16. Čo sa týka vznesenej námietky premlčania podľa názoru žalobcov táto neobstojí, ani len v časti, námietku považujú za nedôvodnú v celom rozsahu aj vzhľadom ustanovenie § 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. v tom, že lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15, odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania najdlhšie však počas šiestich mesiacov z uvedeného dôvodu nedošlo k uplynutiu zákonnej premlčacej lehoty v žiadnom prípade. Rozhodnutie obvodného pozemkového úradu v Prešove zo dňa 28.2.2008 nadobudlo právoplatnosť dňa 30.10.2009 a žaloba bola podaná na súde dňa 25.1.2011.

17. Z vyjadrenia SPF regionálneho odboru Prešov zo dňa 13.2.2012 vplynulo, že na regionálnom odbore Prešov boli k dispozícii náhradné pozemky pre riešenie reštitučných náhrad v období od 6.7.2005 do 31.12.2007. SPF bol povinný bezodplatne previesť do vlastníctva oprávnenej osoby náhradný pozemok v prípade riešenia náhrady za nevydaný pozemok, k. ú. B., v kultúre záhrada sa nachádzal v intraviláne obce F. a jeho cena podľa vyhlášky č. 289/1990 Zb. bola 100,- Sk/m² väčšina náhradných pozemkov sa nachádza v katastrálnom území F. O. B.. Slovenský pozemkový fond regionálny odbor Prešov v rámci riešenia reštitučných náhrad ponúka za cenu 100,- Sk/m², t. j. výmera náhradného pozemku, k. ú. B. a k. ú. F., by bola 1701 m² v pomere 1 : 1, ak by bolo o nároku právoplatne rozhodnuté do doby do 31.12.2007.

18. Z vyjadrenia Slovenského pozemkového fondu, regionálneho odboru Prešov zo dňa 2.9.2014 (č.l. 340), z ktorého vyplýva, že v totožnej právnej veci vedenej na Okresnom súde v Bardejove, k totožnému pozemku bolo uvedené, že Slovenský pozemkový fond poskytuje náhradné pozemky oprávneným

osobám na základe právoplatného rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu za podmienky, že si oprávnené osoby požiadajú o plnenie svojho nároku náhradnom pozemku. Slovenský pozemkový fond poskytuje náhradné pozemky primeranej výmere a kvalite, t. j. za záhradu o výmere 1701 m² v kultúre záhrada je možné poskytnúť pozemok o výmere 1701 m² v katastrálnom území B. v kultúre záhrada, alebo rovnakú výmeru v inom druhu poľnohospodárskeho pozemku určeného územným plánom mesta F. na výstavbu. Slovenský pozemkový fond za nevydané pozemky v kultúre záhrada v katastrálnom území F. O. B. vydáva náhradné pozemky aj v kultúre záhrady aj v kultúre orná pôda, ktoré sú boli územným plánom určené na výstavbu. Regionálny odbor slovenského pozemkového fondu mal v období od 6.7.2005 do 31.12.2007 k dispozícii náhradné pozemky pre riešenie reštitučných náhrad. Ponuka náhradných pozemkov bola obmedzená na pozemky neknihované a kmeňových štátny majetok z dôvodu účinnosti zákona č. 503/2003 Z. z. V období od 6.7.2005 do k 31.12.2007 bolo možné previesť na oprávnené osoby parcelu KN C XXXX/X záhrada o výmere 1626 m² v katastrálnom území B.. Touto záhradou bolo možné v období od 6.7.2005 do 31.12.2007 plniť reštitučné nároky oprávnených osôb, keďže táto parcela bola vzhľadom na žalobcami opísaným nevydaný pozemok kultúre Záhrady o výmere 1701 m² v katastrálnom území B.. Žalobcom taktiež bolo možné vydať aj náhradné pozemky v kultúre orná pôda, určené územným plánom na výstavbu napríklad náhradné pozemky v katastrálnom území F. O. B..

19. Bol oboznámený aj znalecký posudok č. XXX/XXXX A. L. G., ktorý bol vypracovaný na základne uznesenia Okresného súdu Bardejov vedenej pod sp. zn. 6C/121/2011-396 zo dňa 30.9.2014 a jeho úlohou bolo stanoviť všeobecnú hodnotu pozemku - parcely pôvodne zapísanej na PKV 276 mpč. XXX o výmere 1701 m² druh pozemku záhrada - k.ú. B., obec F., okres F. za obdobie 2. polrok roku 2005, kalendárny rok 2006, kalendárny rok 2007, kalendárny rok 2008, ako aj ku dňu vyhotovenia znaleckého posudku, t. j. ku dňu dátumu ohliadky a stanoviť všeobecnú hodnotu pozemku parcely KNC č. XXXX/X o výmere 1626 m², druh pozemku záhrada, zapísané na liste vlastníctva XXXX - k. ú. B., obec F., okres F., za obdobie 2. polrok roku 2005, kalendárny rok 2006, kalendárny rok 2000 typ 7, kalendárny rok 8, ako aj ku dňu vyhotovenia znaleckého posudku t. j. k dátumu ohliadky. Znalec vo svojom závere konštatoval, že pozemok v mpč. XXX za obdobie rokov 2005 - 2006 mal vo všeobecnej hodnote 133.205,31 eur, za obdobie rokov 2007 - 2008 157.869,81 eur, k dátumu ohliadky 148.004,01 eur, pozemok KN C č. XXXX/X za obdobie rokov 2005 - 2006 - 94.031,58 eur, za obdobie rokov 2007 - 2008 - 107.462,34 eur, k dátumu ohliadky 97.381,14 eur.

20. Vo svojom návrhu žalobcovia vychádzali zo zistení znalca A. J. G., ktorým bola ustálená cena 143.000,- eur pri zohľadnení jednotkovej hodnoty pozemkov 84,33 eur/m² s tým, že u žalobcu 1/ až 3/ pri výmere 318,9 m² (318,9 m² x 84,33 eur = 26.892,33 eur) po odpočítaní poskytnutej finančnej náhrady vo výške 1.058,55 eur predstavovala uplatnená škoda výšku 25.834,28.

21. V konaní bol preukázaný vznik všetkých predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaného. Porušenie právnej povinnosti správnym orgánom súd videl v nerešpektovaní ustanovení § 49 ods. 1, 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní.

22. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v správnom konaní je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia. Samotným prerokovaním veci sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím. Pri posudzovaní otázky, či v správnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade s doterajšou judikatúrou súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými je právna a faktická zložitost' veci, o ktorej bolo rozhodované, správanie účastníkov a postup samotného úradu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokovanej veci.

23. V danej právnej veci je nesporné a vyplýva to z pripojených spisov správneho orgánu, že nič nebránilo správneho orgánu rozhodnúť vo veci, a to v čase od vrátenia spisu Krajským súdom v Prešove od 26.7.2005 (do 28.2.2008).

24. Žalobcovia nijakým spôsobom nebránili vydaniu rozhodnutia, a čo sa týka zložitosti veci, táto bola prejednávaná, už od roku 2001, pričom Krajský súd v Prešove v rámci správneho súdnictva v rozhodnutí

pri preskúmaní rozhodnutia správneho orgánu riadne poukázal na nedostatky, ktoré bolo nutné odstrániť správnym orgánom. Súd dospel k záveru, že nečinnosťou správneho orgánu v namietanom konaní došlo k porušeniu právom chránených záujmov fyzických osôb.

25. Žalovaný vzniesol rôzne námietky na svoju obranu, námietku *res iudicata* nemožno zohľadniť, z dôvodu rozdielnosti konaní, v danej právnej veci je uplatňovaný nárok zo zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci, pričom konania o reštitučných nárokoch boli uplatňované na základe iných právnych titulov. Čo sa týka vznesenej námietky premlčania v zmysle ustálenej judikatúry pojem „dozvie sa o škode“ (§ 106 ods. 1 OZ) vyjadruje nielen vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone alebo udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyjadriť (vyčíslíť) v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť na súde. Začiatok plynutia subjektívnej doby môže byť rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode. V danej právnej veci nadobudlo rozhodnutie Obv. poz. úradu č.j. N./XXX-X M. zo dňa 28.2.2008, právoplatnosť dňa 30.10.2009, najskôr týmto dňom mohla začať plynúť premlčacia lehota, ktorá aj bez odpočítania jej spočívania, počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. (najdlhšie však počas šiestich mesiacov) neuplynula skôr ako 30.10.2012, pričom žaloba bola podaná na súd dňa 25.1.2011, vzhľadom na to súd vznesenú námietku premlčania posúdil ako nedôvodnú. Rovnako ako nedôvodnú súd posúdil námietku nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného, vzhľadom na vyššie citované ustanovenia § 9 ods. 1 a § 4 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. neprávny úradný postup ktorého príčinou je uplatňovaná škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti žalovaného.

26. Čo sa týka námietky nedostatku príčinnej súvislosti, práve tu súd vidí zásadné právne posúdenie veci (nakoľko žalobcovia si mohli uplatniť aj nárok titulom nemajetkovej ujmy za vzniknuté prieťahy v správnom konaní), v tomto smere z postupného sledu jednotlivých skutkových okolností danej veci bolo zrejmé, že nesprávny úradný postup správneho úradu bol rozhodujúcim článkom reťazca príčin a následkov. Skutočne, ak by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak bolo by rozhodnuté v zákonom stanovenej lehote, ktorá skončila ešte pred zmenou právnej úpravy, bol by žalobcom priznaný náhradný pozemok - nebol by sa zmenšil majetok žalobcov 1/ až 3/.

27. Uvedené potvrdil vo svojom vyjadrení aj Slovenský pozemkový fond (regionálny odbor), ktorý v rozhodnom období mal k dispozícii náhradné pozemky.

28. Teória podmienky (*sine qua non*) stanovuje, že kauzalita medzi príčinou a následkom je daná, pokiaľ by následok bez príčiny nenastal.

29. Treba poukázať okrem vyššie citovaných rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky, na ktoré poukazovali vo svojej argumentácii žalobcovia a ktoré sú plne aplikovateľné aj v danej právnej veci, na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 28Cdo/3471/2009, zo dňa 24.3.2011, ktorý práve poukázal nato, že z hľadiska českej občianskoprávnej teórie, ktorá je aplikovateľná aj v našom právnom poriadku, je väčší dôraz kladený na teóriu adekvátnej príčinnej súvislosti. Podľa tejto teórie je príčinná súvislosť daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy, obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu alebo škodovej udalosti. Súčasne sa musí preukázať, že škoda by nebola nastala bez tejto príčiny. Ústavný súd ČR v náleze sp. zn. I.ÚS 312/05 vo vzťahu k teórii adekvátnosti príčinnej súvislosti rozviedol, že „pre zodpovednosť za škodu nie je nutné, aby vznik určitej škody bol pre konajúceho (škodcu) konkrétne predvídateľný, ale je dostatočné, že pre optim povahy pozorovateľa nie je vznik škody vysoko nepravdepodobný“.

30. V danej právnej veci je nesporné, že ak by správny orgán rozhodol včas, t. j. v zákonom stanovenej lehote, bol by žalobcom 1/ až 3/ vydaný SPF náhradný pozemok nachádzajúci sa v k. ú. B. alebo k. ú. F. v pomere 1 : 1, pričom všetky pozemky v intraviláne obce F. mali cenu určenú za použitia vyhlášky č. 289/1990 Zb. účinné k 24.6.1991 v sume 100,- Sk za m² (náhradné pozemky za túto cenu „vyhláškou“ boli ponúkané reštituentom). Cena náhradného pozemku nadobudnutého pri bezodplatnom prevode vlastníctva kdekoľvek v intraviláne obce Prešov predstavuje však cenu trhovú (náhradné pozemky v primeranej výmere a kvalite, ako boli pôvodné pozemky).

31. Medzi časovým úsekom od 26.7.2005 do 28.2.2008 (kedy síce došlo k zmene právnej úpravy, na základe ktorej žalobcovia prestali spĺňať podmienky na vydanie náhradného pozemku), správny orgán nevykonal žiadny úkon.

32. K vydaniu rozhodnutia správnym orgánom dňa 28.2.2008 došlo len dva mesiace po zmene právnej úpravy, hoci nič nebránilo správnomu orgánu rozhodnúť o nároku žalobcov 1/ až 3/ od roku 2005, teda za obvyklého chodu vecí a skúseností, k rozhodnutiu správneho orgánu mohlo dôjsť pred zmenou právnej úpravy a tým by nedošlo k vzniku škody.

33. Súd dospel k záveru, že medzi vznikom škody v podobe rozdielu finančnej náhrady vyplatenej ako oprávneným osobám za pozemok mpč. XXX zapísaný v pozemnoknižnej vložke XXX o výmere 1701 m², k. ú. B., ktorý prešiel do vlastníctva štátu na základe kúpnej zmluvy uzavretej v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok a trhovej hodnoty náhradného pozemku (ktorý, by im bol vydaný v prípade riadneho priebehu reštitučného konania), ktorej náhrady za žalobcovia domáhajú, a konaním správneho úradu existuje vzťah príčinnej súvislosti.

34. Súd vychádzal pri priznaní výšky škody zo sumy určenej znalcom A. L. G., a to ceny pozemku k 31.12.2007, nakoľko ak by dovedty hoci nie v zákonom stanovenej lehote Obvodný pozemkový úrad v Prešove bol rozhodol, žalobcom by škoda v podobe ušlého zisku nebola vznikla, v danom čase znalec stanovil cenu pozemku mpč. XXX v sume 92,81 eur/m². Žalobcovia žiadali priznať sumu 84,33/m², teda menej, pričom v občianskom súdnom konaní je súd viazaný návrhom na začatie konania, a preto nemôže navrhovateľovi priznať viac, než žiadal v žalobnom petite (§ 79 ods. 1 O.s.p.) Ak je predmetom návrhu na začatie konania peňažné plnenie, musí byť v návrhu uvedená presná výška peňažnej sumy, ktorú navrhovateľ požaduje. Touto výškou peňažného plnenia požadovaného navrhovateľom v návrhu je súd v konaní viazaný a nesmie prisúdiť viac. Z týchto dôvodov súd priznal pre každého zo žalobcov sumu 25.843,28 eur, ako inú škodu.

35. Výrok o úrokoch z omeškania odôvodnil ustanovením § 563 Občianskeho zákonníka a ustanovením § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.

36. Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

37. Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobu zamietol alebo rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Poukázal na to, že súd prvej inštancie dospel na základe neúplne vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

38. Súd prvej inštancie sa neriadil dôsledne právnym názorom vyjadreným v uznesení Krajského súdu v Prešove č. k. 12Co/1/2013-296 z 12.11.2013, ktorým bol zrušený pôvodný medzitýmny rozsudok súdu prvej inštancie č. k. 12C/20/2011-269 z 20.9.2012. V tomto uznesení odvolací súd zdôraznil, že zatiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté žiadnym orgánom o tom, aby sa konštatoval nesprávny úradný postup správneho orgánu, čo by následne podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. dávalo právo na náhradu škody. Aj Najvyšší súd SR v konaní pod sp. zn. 1Sžo/54/2009 zdôraznil, že nemožno prihliadnuť na námietky navrhovateľov v tom smere, že správny orgán nerozhodol v lehote podľa § 49 Správneho poriadku.

39. Aj pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 571/2007 Z. z. mohla byť žalobcom namiesto náhradného pozemku poskytnutá finančná náhrada, čo v konečnom dôsledku znamená, že tvrdenia žalobcov, podľa ktorého mali byť ukrátení nečinnosťou Obvodného pozemkového úradu Prešov, ktorý o nárokoch rozhodol až po prijatí novely zákona č. 571/2007 Z. z. neobstojí.

40. Prijatím zákona č. 571/2007 Z. z. sa rieši finančná náhrada v prípadoch, ak je výmera menšia a náklady spojené s vytvorením takéhoto pozemku sú nepomerne väčšie ako je hodnota náhrady. Účelom tejto novely zákona č. 229/1991 Zb. nebolo ukrátenie oprávnených osôb alebo vznik škody oprávneným osobám.

41. Žalobcovia náhradu škody vo výške 77.502,84 eur neodôvodnili ako škodu spôsobenú prietahmi Obvodného pozemkového úradu Prešov, ale tým, že v čase rozhodovania o ich nárokoch nadobudol

účinnosť zákon č. 571/2007 Z. z., teda žalobcovia sa cítia byť ukrátení prijatím tohto nového zákona a nie nečinnosťou Obvodného pozemkového úradu Prešov.

42. Žalobcovia sa o škodu v súvislosti s údajným nesprávnym úradným postupom, prietiahmi a nečinnosťou, museli dozvedieť už z rozhodnutia Okresného úradu v Prešove č. k. N. XXXX/XXX-X/XX z 27.1.2000, ktorým bol ich reštitučný nárok podaný na základe žiadosti z 1992 zamietnutý, z rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2S 16/00-13 z 10.4.2001, z rozhodnutia Okresného úradu v Prešove č.j. N. XXXX/XXX-X/XX zo 6.10.2001, z rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 4Sp 14/04-11 z 27.4.2005, ktoré predložili Okresnému súdu Prešov ako dôkaz, avšak najneskoršie sa to dozvedeli nadobudnutím účinnosti novely zákona č. 229/1991 Zb. z 25.10.2007, t. j. zákona č. 571/2007 Z. z., ktorý sa uverejnením v Zbierke zákonov stal všeobecne platným a záväzným s účinnosťou od 1.1.2008. Preto je dôvodná námietka premlčania celého nároku žalobcov v tomto smere.

43. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku nedostatočne odôvodnil v čom spočíva nesprávny úradný postup žalovaného v reštitučnom konaní a neobjasnil ani vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

44. Žalobcom nemôže byť priznaná fiktívne vyčíslená výška škody v sume 77.502,84 eur bez úrokov z omeškania, pretože v žiadosti o predbežné prerokovanie nárokov na náhradu škody z 13.12.2010 podanej na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky uviedli inú výšku škody, a to každý po 26.889,62 eur, pričom neuvádzali úroky z omeškania. V zmysle § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. však navrhovatelia pri uplatnení nároku na súde môžu požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný.

45. Žalobcovia mali preukázateľne priznanú a vyplatenú finančnú náhradu, ktorú dobrovoľne od štátu prijali, preto im nemohla vzniknúť žiadna škoda vo všeobecnosti ako ujma alebo ako ušlý zisk.

46. Pokiaľ ide o znalecký posudok znalca A. L. G., žalovaný sa k nemu vyjadril listom č. XXX/XXXX-XXX z 24.9.2015, pričom v tomto smere navrhol, aby súd takýto znalecký posudok nebral na vedomie z dôvodu nedôveryhodnosti a zaujatosti znalca A. J. G., ktorý spoločne s bratom N. G. podali analogickú žalobu o náhradu škody. Totiž znalecký posudok A. L. G. je len analógiou znaleckého posudku A. J. G..

47. Škodu vyčíslenú žalobcami ako rozdiel medzi poskytnutou peňažnou náhradou vo výške 1.058,55 eur a sumou v zmysle znaleckého posudku vyčíslenou znalcom z odboru stavebníctva A. J. G. v znaleckom posudku č. XX/XXXX z 10.12.2010 vo výške 26.892,83 eur nie je možné považovať za cenu určujúcu. Trhová cena vyčíslená znalcom A. J. G. a znalcom A. L. G. v znaleckom posudku č. XXX/XXXX vychádza zo skutočnosti, že Slovenský pozemkový fond má k dispozícii náhradné pozemky v katastrálnom území B., ale nezohľadňuje skutočnosť, že výmera náhradného pozemku, ktorá by každému žalobcovi prislúchala bola len 318,9 m², teda nedosahovala by dostatočnú výmeru vhodnú na výstavbu, pričom umiestnenie náhradného pozemku a terén žalobca ani znalec nemôže poznať. Nemožno opomenúť skutočnosť, že aj pred novelou zákona č. 229/1991 Zb., ku ktorej došlo prijatím zákona č. 571/2007 Z. z. bolo možné namiesto náhradného pozemku poskytnúť oprávneným osobám finančnú náhradu v zmysle § 14 druhá veta zákona č. 229/1991 Zb.

48. Obvodný pozemkový úrad Prešov postupoval v zmysle zákona (§ 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. v znení jeho novely č. 571/2007 Z. z.) a v rozhodnutí z 28.2.2008 rešpektoval okolnosť, že náhradný pozemok sa na oprávnenú osobu prevedie, ak jej bol rozhodnutím priznaný nárok na náhradu za pozemky alebo za spoluvlastnícky podiel k pozemkom, ak výška takého nároku predstavuje výmeru nad 400 m², ak výška takého nároku predstavuje výmeru nad 400 m² a ak nárok v peniazoch je väčší ako 5.000,- Sk. Túto podmienku však žalobcovia nespĺňali, pretože výmera náhradného pozemku, ktorá by každému žalobcovi prislúchala bola len 318,9 m².

49. Žalobcovia sa následne domáhali na Krajskom súde v Prešove v konaní pod sp. zn. 2Sp/36/2008 a na Najvyššom súde SR v konaní pod sp. zn. 1Sžo/54/2009 zmeny tohto rozhodnutia správneho orgánu - Obvodného pozemkového úradu Prešov, avšak úspešní neboli.

50. Úroky z omeškania boli priznané nesprávne, nakoľko v pôvodnej žalobe si žalobcovia tento nárok neuplatnili a až uznesením č. k. 12C/20/2011-417 z 30.11.2015 bola pripustená zmena žaloby v tomto

smere, pričom treba konštatovať, že sa tak stalo po uplynutí premlčacej lehoty, preto je námietka premlčania aj v tomto smere dôvodná.

51. Lehotu uvedenú v § 49 Správneho poriadku treba vnímať len ako lehotu poriadkovú a jej nedodržanie nie je možné bez ďalšieho považovať za spôsobenie prieťahov v konaní, pretože správny orgán rozhodoval v tom čase platných reštitučných zákonov.

52. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhli rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

53. Odvolací súd prejednal vec podľa § 378 ods. 1 CSP a nasl., a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a zistil, že odvolanie žalovaného je len čiastočne dôvodné.

54. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol s výnimkou výroku o úrokoch z omeškania. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie (s výnimkou výroku o úrokoch z omeškania) nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania a nemožno mať pochybnosti ani o správnosti právneho posúdenia prejednávanej veci súdom prvej inštancie.

55. Podľa § 3 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení účinnom do 1.1.2013, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

56. Podľa § 4 ods. 1 písm. d) citovaného zákona, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci v znení účinnom do 1.1.2013 podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu.

57. Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona v znení účinnom do 1.1.2013, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

58. Podľa § 9 ods. 2 v znení účinnom do 1.1.2013 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

59. Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona v znení účinnom do 1.1.2013, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

60. Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona v znení účinnom do 1.1.2013, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

61. Podľa § 19 ods. 1 citovaného zákona v znení účinnom do 1.1.2013, na právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva

na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia.

62. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení účinnom do 31.12.2007, pozemky alebo ich časti nemožno vydať v prípade, že

- a) pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby alebo k pozemku bolo zriadené právo osobného užívania, s výnimkou prípadov uvedených v § 8,
- b) na pozemku sa nachádza cintorín,
- c) pozemok sa nachádza v pásme hygienickej ochrany vodných zdrojov prvého stupňa, alebo tvorí koryto vodného toku, alebo na pozemku sú prírodné liečivé zdroje a zdroje prirodzene sa vyskytujúcich stolových minerálnych vôd,
- d) pozemok bol po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby zastavaný; pozemok možno vydať, ak stavba nebráni poľnohospodárskemu alebo lesnému využitiu pozemku,
- e) na pozemku bola zriadená záhradková alebo chatová osada,
- f) na pozemku sú telovýchovné a športové zariadenia, botanická záhrada a arborétum zamerané na záchranu a zachovanie genofondu alebo les určený na lesný výskum alebo pozemok slúži výlučne na vypestovanie nových šľachtiteľských odrôd a semenných sadov lesných drevín,
- g) pozemok možno vo verejnom záujme vyvlastniť,
- h) pozemok sa nachádza v obvode projektu pozemkových úprav a jeho vykonanie bolo schválené.

63. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení účinnom do 31.12.2007, v prípade uvedenom v odseku 1 sa oprávnenej osobe prevedú bezodplatne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a kvalite, ako boli jej pôvodné pozemky, a to pokiaľ možno v tej istej obci, v ktorej sa nachádza prevažná časť pôvodných pozemkov, pokiaľ s tým oprávnená osoba súhlasí.

64. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. v znení účinnom od 31.12.2007, v prípade uvedenom v odseku 1 sa oprávnenej osobe prevedú bezodplatne do vlastníctva iné pozemky vo vlastníctve štátu v primeranej výmere a kvalite, ako boli jej pôvodné pozemky, a to pokiaľ možno v tej istej obci, v ktorej sa nachádza prevažná časť pôvodných pozemkov, pokiaľ s tým oprávnená osoba súhlasí. Náhradný pozemok sa prevedie na oprávnenú osobu, ak jej bol rozhodnutím priznaný nárok na náhradu za pozemky, alebo spoluvlastnícky podiel k pozemkom, ak výška takéhoto nároku predstavuje výmeru nad 400 m², a ak nárok v peniazoch je väčší ako 5.000,- Sk. Ak oprávnená osoba nespĺňa podmienky na priznanie nároku na náhradu za pozemky, náhrada za pozemky sa poskytne v peniazoch.

65. Podľa § 49 ods. 1, 2 zákona č. 71/1967 Zb. Správneho poriadku, v jednoduchých veciach, najmä ak možno rozhodnúť na podklade dokladov predložených účastníkom konania, správny orgán rozhodne bezodkladne. V ostatných prípadoch, ak osobitný zákon neustanovuje inak, je správny orgán povinný rozhodnúť vo veci do 30 dní od začatia konania; vo zvlášť zložitých prípadoch rozhodne najneskôr do 60 dní; ak nemožno vzhľadom na povahu veci rozhodnúť ani v tejto lehote, môže ju primerane predĺžiť odvolací orgán (orgán príslušný rozhodnúť o rozklade). Ak správny orgán nemôže rozhodnúť do 30, prípadne do 60 dní, je povinný o tom účastníka konania s uvedením dôvodov upovedomiť.

66. V prejednávanej veci bolo pôvodne rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 1Co/22/2020-642 z 18.2.2021, ktorým odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k istine a zmenil tento rozsudok vo výrokoch o úrokoch z omeškania tak, že žalobu zamietol, pričom určil, že žalobcovia majú nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 5 %.

67. Uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 3Cdo/14/2021-772 zo 7.2.2023 bol uvedený rozsudok odvolacieho súdu zrušený vo výroku, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie zmenený a žaloba vo vzťahu k úrokom z omeškania zamietnutá, vrátane výroku odvolacieho súdu o trovách konania a vec bola vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

68. Z tohto rozhodnutia dovolacieho súdu vyplýva, že doterajšia väčšinová súdna prax prijala konštrukciu úroku z omeškania ako nároku vznikajúceho samostatne každý deň, v ktorom možno usúdiť na splnenie podmienok jeho vzniku a nemožno pre účely vzniku nároku a pre účely nástupu jeho premlčania uplatniť tzv. dvojaký meter, musí to mať za následok opodstatnenosť dovolacej námietky žalobcov, podľa ktorej

nárok na úroky z omeškania aj v prípadoch odvodzovania tzv. hlavného nároku na náhradu škody z úpravy v zodpovednostnom zákone, sa premlčuje podľa pravidiel priblížených aj vo väčšinovej a stále aktuálnej judikatúre.

69. Za týchto okolností treba konštatovať, že žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu si uplatnili nárok na úroky z omeškania na pojednávaní na súde prvej inštancie 29.10.2015 (č.l. 412 spisu), a to za obdobie od podania žaloby, t. j. od 25.1.2011 do zaplatenia.

70. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku konštatoval, že podanie žaloby v prejednávanej veci na súd, t. j. 25.1.2011 je neskorší dátum ako po uplynutí 6 mesiacov od podania žiadosti o predbežné prerokovanie nárokov na náhradu škody proti štátu, ktoré si žalobcovia uplatnili vo vzťahu k Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

71. Z obsahu spisu vyplýva, že žiadosť o predbežné prerokovanie týchto nárokov žalobcov na náhradu škody z 13.12.2010 bola prejednaná a bolo o nej žalovaným rozhodnuté 5.1.2011 pod č. XXXXX/XXXX-XXX, ktoré bolo právnemu zástupcovi žalobcov doručené 10.1.2011.

72. Za týchto okolností možno konštatovať, že žalovaný sa dostal do omeškania s plnením žalobcami uplatnených nárokov na náhradu škody, ktoré im konečnom dôsledku v súdnom konaní boli priznané, momentom doručenia vyššie uvedeného rozhodnutia právnemu zástupcovi žalobcov, t. j. 10.1.2011, nakoľko doručením tohto rozhodnutia jednoznačne deklaroval svoju neochotu plniť a takto sa dostal do omeškania. V tomto období (t. j. k 10.1.2011) predstavoval úroková sadzba ECB týkajúca sa tzv. hlavných refinančných operácií 1 %, z čoho vyplýva, že úroková sadzba úrokov z omeškania predstavuje 9 % tak, ako to správne uzavrel aj súd prvej inštancie (§ 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.).

73. Zároveň je však potrebné sa vyporiadať aj s námietkou premlčania vo vzťahu k úrokom z omeškania, ktorá bola žalovaným v priebehu súdneho konania vznesená a v tomto kontexte konštatovať, že pokiaľ žalobcovia si uplatnili nárok na úroky z omeškania na pojednávaní 29.10.2015, je možné pri zohľadnení námietky premlčania vznesenej žalovaným akceptovať ich nároky pri zohľadnení 3-ročnej premlčacej lehoty uvedenej v § 110 ods. 3, časti vety pred bodkočiarkou Občianskeho zákonníka za obdobie od 29.10.2012 do zaplatenia.

74. Zároveň treba konštatovať, že za predchádzajúce obdobie, t. j. od uplatnenia nároku 25.1.2011 do 29.10.2012 sú tieto nároky na úroky z omeškania premlčané v zmysle § 110 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

75. Preto odvolací súd, pokiaľ ide o zostávajúcu časť predmetu konania v súčasnosti vyplývajúcu z uznesenia Najvyššieho súdu SR č. k. 3Cdo/14/2021-772 zo 7.12.2023, rozhodol tak, že priznal každému zo žalobcov nárok na úroky z omeškania z istiny 25.834,28 eur vo výške 9 % za obdobie od 29.10.2012 do zaplatenia.

76. So zreteľom na vyššie uvedené akceptovanie námietky premlčania vo vzťahu aj k úrokom z omeškania bolo potrebné nároky žalobcov za obdobie od 25.1.2011 do 29.10.2012 zamietnuť a v tomto zmysle rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť postupom podľa § 388 CSP. V zmysle vyššie uvedeného je rozsudok súdu prvej inštancie vecne správny pokiaľ ide o úroky z omeškania za obdobie od 29.10.2012 do zaplatenia a ako taký bol tento rozsudok v tejto časti potvrdený postupom podľa § 387 ods. 1 CSP.

77. O trovách celého konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 2 CSP a § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého odvolací súd rozdelil nárok na náhradu trov konania v závislosti od pomeru úspechu a neúspechu sporových strán v konaní.

78. V tomto kontexte treba konštatovať, že každý zo žalobcov bol úspešný pokiaľ ide o istinu, teda vo výške 25.834,28 eur a úroky z omeškania vo výške 27.741,01 eur za priznané obdobie od 29.10.2012 do zaplatenia, t. j. ku dňu vyhlásenie tohto rozhodnutia odvolacieho súdu (pre účely výpočtu náhrady trov konania) za 11 rokov (od 29.10.2012 – 29.10.2023) a 341 dní (za obdobie od 29.10.2023 do 24.9.2024), nakoľko ročné úroky z omeškania pri percentuálnej sadzbe 9 % z istiny 25.834,28 eur predstavujú sumu 2.325,06 eur a za obdobie 11 rokov a 341 dní je to suma 27.741,01 eur (25.575,66 eur za obdobie

10/12 – 10/23 a 2.165,35 eur za obdobie 10/23-9/24). Každý zo žalobcov bol takto pri zohľadnení istiny a úrokov z omeškania úspešný do sumy 53.575,29 eur.

79. Neúspešný bol každý zo žalobcov pokiaľ ide o úroky z omeškania za obdobie od 25.1.2011 do 29.10.2012, teda v tomto kontexte je potrebné zohľadniť úrok za 1 rok, čo predstavuje sumu 2.325,06 eur (obdobie od 25.1.2011 do 25.1.2012) a následne za obdobie od 25.1.2012 do 29.10.2012, čo predstavuje 278 dní a na toto obdobie pripadajúcu sumu úrokov z omeškania vo výške 1.766,03 eur. Po zohľadnení sumy 2.325,06 eur a 1.766,03 eur dostávame sumu 4.091,09 eur úrokov z omeškania, vo vzťahu ku ktorým boli žalobcovia neúspešní.

80. V závislosti od toho celkový predmet konania predstavuje sumu, v ktorej boli žalobcovia úspešní, t. j. 53.575,29 eur a 4.091,09 eur, do ktorej boli žalobcovia neúspešní, čo spolu predstavuje sumu 57.666,38 eur. Jedno percento z tejto sumy predstavuje sumu 576,66 eur. Žalobcovia boli takto úspešní v rozsahu 92,90 % ($53\,575,29 : 576,66 = 92,90\%$), a neúspešní boli v rozsahu 7,10 % ($4\,091,09 : 576,66 = 7,10\%$). Pomer úspechu a neúspechu sporových strán v tomto konaní je teda daný rozdielom 92,90 % – 7,10 %, čo predstavuje 85,80 % úspešnosť žalobcov v tomto konaní. V takomto rozsahu odvolací súd priznal žalobcom aj nárok na náhradu trov celého konania.

81. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).